

Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama

Ocak - Mart 2011 | Sayı: 11 | 13 TL

- ▶ Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Ne Amaçla Yapılmalıdır?
- ▶ Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Programındaki Kazanımlarla İlgili Değerlendirmeleri
- ▶ Fen ve Teknoloji Alanında Bilimsel Süreç Becerilerinin Geliştirilmesi

artık biliyorsunuz

artık biliyorsunuz

Cito Eğitim Araştırma Ölçme Değerlendirme Danışmanlık ve Ticaret Ltd. Şti. Adına İmtiyaz Sahibi ve

Editör

Ömer Ahmet Konak

Yayın Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Giray Berberoğlu

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Giray Berberoğlu
Prof. Dr. Petek Aşkar
Doç. Dr. Nükhet Demirtaşlı
Doç. Dr. Kutlay Yağmur
Dr. Çiğdem İş Güzel
Dr. Serkan Arıkan
Uzm. Çiğdem Özgen Tuncer
Uzm. Nedim Tokar
Dr. Müfide Çalışkan

Yazı İşleri Koordinatörü

Dr. Müfide Çalışkan

Reklam Bölümü

Mustafa Gemalmaz
Uzm. Arkın Konak

Grafik, Tasarım

Simssoft Bilgisayar Teknolojileri Ltd. Şti.
T: 0312 210 00 46 F: 0 312 210 00 47
www.simssoft.com.tr

Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi'nde yer alan makaleler basılamaz, fotokopi vs. yollarla kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, internet ortamında çeşitli dosya formatlarında yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Yönetim Yeri

Cito Türkiye Ofisi
ODTÜ Teknokent Galyum Blok B 13
06531 Ankara
T: 0312 210 17 67 F: 0312 210 17 68
www.cito.com.tr turkiye@cito.com

Baskı

Bozkar Kağıt Matbaacılık Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.
T: 0312 342 32 17 - 18

Basım Tarihi ve Yeri

Mart 2011-Ankara

Kapak Konusu

- ▶ Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Ne Amaçla Yapılmalıdır?
- ▶ Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Programındaki Kazanımlarla İlgili Değerlendirmeleri
- ▶ Fen ve Teknoloji Alanında Bilimsel Süreç Becerilerinin Geliştirilmesi

Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama
Üç ayda bir yayınlanır
ISSN No: 1309-0526

Ocak - Mart 2011

İÇİNDEKİLER

- ▶ Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Ne Amaçla Yapılmalıdır?
  - ▶ Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Programındaki Kazanımla İlgili Değerlendirmeleri
  - ▶ Fen ve Teknoloji Alanında Bilimsel Süreç Becerilerinin Geliştirilmesi
- 3 Editörden - PISA 2009 Raporunu Nasıl Okumalıyız?
Ömer Ahmet Konak
- 6 Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Yayın Kurulu
- 9 Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Ne Amaçla Yapılmalıdır?
Giray Berberoğlu
- 25 Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Programındaki Kazanımlarla İlgili Değerlendirmeleri
Kutlay Yağmur
- 41 Fen ve Teknoloji Alanında Bilimsel Süreç Becerilerinin Geliştirilmesi
Fulya Koyuncu
Sevgi İpekçioğlu
- 53 Eğitim Dünyasında Cito
- 54 4. Öğrenci İzleme Sistemi (ÖİS) Konferansı 10 Aralık 2010 Tarihinde Yapıldı
- 56 Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi (ÖİS) Konferansı Kırıkkale'de Yapıldı
- 58 Cito Türkiye Seminer Günleri'nin İkincisi 08, 09, 12 Şubat 2011 Tarihlerinde Gerçekleşti
- 61 Cito Türkiye'nin Ocak, Şubat ve Mart Aylarında Gerçekleştirdiği Etkinlikler
- 62 Cito Türkiye, 12. Avrupa Psikoloji Kongresi'ne (ECP 2011) Katılıyor

Editörden

artık biliyorsunuz

PISA 2009 Raporunu Nasıl Okumalıyız?

Ömer Ahmet Konak

Eğitimle ilgili kamuoyunda yakından tanınan PISA (The Programme for International Student Assessment) "Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı" 2009 raporu Aralık 2010'da yayınlandı. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtı - OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) tarafından görevlendirilen bir konsorsiyum tarafından yürütülen PISA çalışmalarının kaynak raporunun dili Fransızca ve İngilizcedir. Çalışmaya katılan her ülke veri tabanından da yararlanarak kaynak rapordan ilgili bilgileri kendi diline çevirir. Araştırmada elde edilen verilerin tamamı internet üzerinden yayınlanmaktadır. İsteyenler bu verileri daha detaylı analiz ederek kaynak raporda yer verilmeyen başka bilgilere de ulaşabilir.

PISA'nın Türkiye'yi ilgilendiren ulusal ön raporu Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesindeki Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) tarafından yayınlanmıştır. Bu raporda PISA için şu ifadeler yer almaktadır: "Üç yılda bir yapılan bu araştırmayla, OECD üyesi ülkeler ve diğer katılımcı ülkelerdeki (dünya ekonomisinin yaklaşık olarak %90'ı) 15 yaş grubu öğrencilerin modern toplumda yerlerini alabilmeleri için gereken temel bilgi ve becerilere ne ölçüde sahip oldukları değerlendirilmektedir. Zorunlu eğitimin sonuna gelen 15 yaş grubu öğrencilerin sadece öğrendiklerinin ne kadarını hatırlayabildiklerinin değil, aynı zamanda öğrendiklerini okulda ve okul dışı yaşamlarında kullanabilme yeterliklerinin; karşılaşılabilecekleri yeni durumları anlamak, sorunları çözmek, bilmedikleri konularda tahminde bulunmak ve muhakeme yapabilmek için bilgi ve becerilerinden ne ölçüde yararlanabildiklerinin belirlenmesi hedeflenmektedir."

PISA, 2000 yılından itibaren üçer yıllık aralıklarla yapılmaktadır. Her dönemde; okuma becerileri, matematik okuryazarlığı ve fen okuryazarlığı alanlarından sadece birine temel alan olarak ağırlık verilmektedir; diğer iki alan kısmi olarak değerlendirilme kapsamına alınmaktadır. Başka bir ifadeyle, dokuz yıllık bir döngüde bu alanlardan her biri bir kez temel alan olmaktadır. İlk defa 2000 yılında gerçekleştirilen PISA uygulamasında temel alan okuma becerileri, 2003'te matematik okuryazarlığı, 2006'da ise fen okuryazarlığı olmuştur. 2009 yılında ise dokuz yıllık yeni bir döngü başlamıştır. 2009 yılındaki ağırlıklı alan, 2000 yılında olduğu gibi okuma becerileri alanıdır.

PISA'ya katılan ülke sayısında sürekli artış olmaktadır. PISA 2000'e iki uygulama şeklinde toplam 43 ülke, PISA 2003'e 41 ülke, PISA 2006'ya 30'u OECD üyesi olmak üzere 57 ülke,

son olarak PISA 2009'a önce 34'ü OECD üyesi olmak üzere toplam 65 ülke katılmış, daha sonra 9 ülkenin katılımı ile bir ek çalışma yapılmıştır.

PISA'nın değerlendirme sonuçlarında ülkelerle ilgili sıralama yer almasına rağmen asıl önemli vurgu hedeflenen becerilere hangi düzeyde ve ne oranda ulaşıldığına yapılmaktadır. Ülkelerin başarıları hedef grupta yer alan öğrencilerin ilgili alanda yer alan değişik düzeylerdeki becerileri ne oranda kazandıklarına göre değerlendirilmektedir. Bu açıdan bakıldığında bazı durumlarda ülkeler arasındaki puan farkları çok önemli olmayabilmektedir. Hatta puan farkları her zaman istatistiksel olarak anlamlı olmamaktadır. Ancak, belirtildiği gibi, raporlarda ülkeler aldıkları puanlara göre sıralanmaktadır. Türkiye 2009 yılı PISA sonuçlarına göre OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almaktadır. Türkiye'nin gerisinde Meksika ve Şili bulunmaktadır.

Diğer taraftan, PISA 2009'da Türkiye'nin puanlarında geçen yıllara nazaran bir yükselme olmuştur, bu olumlu bir durumdur. Ancak bu artışın nedenlerinin iyi analiz edilip irdelenmesi gerekmektedir. Bu irdeleme yapılmadan küçük oranlarda artan puan ortalamalarını yalnızca programların başarısına bağlamak ne yazık ki bilimsel olmayan bir iddiadır. Kamuoyunda bazı eğitimcilerin ve eğitim alanında çalışma yapan kurumların bilimsel temeli olmayan yorum ve önerilerle konu hakkında yanlış anlamaya neden olabilecek haber yaymaları, hem kendi konumları açısından hem de eğitimle ilgili kamuoyu bakımında ciddi bir talihsizliktir. PISA verilerini analiz etmeden Türkiye'nin bu çalışmadaki yerini bilerek ya da bilmeyerek sadece ekonomik gelişmeyle açıklamaya ve eğitim politikalarını etkilemeye çalışmak "izaha muhtaç" bir konudur. Kaynak PISA raporunun dilinin İngilizce ve Fransızca olduğu hatırlanırsa, internette herkese açık verileri doğru analiz edip doğru yorumlama ve yönlendirme yapmanın "ciddi bir sorumluluk" olması gerektiği daha da önem kazanmaktadır. Cito Türkiye, adı geçen verileri analiz ederek kamuoyunu bilgilendirmeyi bir görev olarak kabul etmekte, gelecek sayılarda konu ile ilgili makalelerin yayınlanması planlanmaktadır.

Türkiye PISA çalışmalarına ilk kez 2003 yılında katılmıştır. MEB tarafından geliştirilip uygulanan (yeni) öğretim programlarında PISA'da başarılı olmak bir hedef olarak belirtilmiştir. Bu hedefe rağmen 6 yıl içerisinde neden eğitimde ciddi bir gelişme meydana gelmediğinin analizi iyi yapıp doğru önlemler zamanında alınmazsa, gelecek yıllarda da bir iyileşme beklemek gerçekçi olmayacaktır.

Örneğin, (yeni) programlara uygun yeni bir ölçme ve değerlendirme anlayışının gerekliliği konusunda yapılan doğru

tespitlere rağmen öğrenci gelişiminin izlenmesi, pratiğe eski Orta Öğretim Kurumları Sınavının (OKS) adının Seviye Belirleme Sınavına (SBS) çevrilerek, üç yıl üst üste yapılması olarak yansımıştır. MEB bu yanlış düzeltme kararı almıştır; ancak kaybedilen zamanın telafisi çok kolay olmadı, olmayacaktır. Aynı durum, (yeni) öğretim programları için de geçerlidir. Öğrencinin üst düzey düşünme becerilerini sarmal yapı içerisinde geliştirmeyi ön plana çıkaran (yeni) programlardaki mevcut eksiklikler istenen hedefe ulaşmanın önündeki en önemli engeldir. Bu eksikliklerden öğretmenler olumsuz yönde etkilenmektedirler. Ders kitaplarındaki kimi hataların kaynağı da yeni programlardaki eksikliklerdir. Yanlış yapılandırılmış öğrenci gelişimini izleme sistemleri, programlardaki kuramsal eksiklikler uygulamada yanlış yöntemlerin yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Prof. Dr. Giray Berberoğlu ve Doç. Dr. Kutlay Yağmur tarafından kaleme alınan, sırasıyla, "Ölçme ve Değerlendirme Ne Amaçla Yapılmalıdır?" ve "Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Öğretim Programındaki Kazanımlarla İlgili Değerlendirmeleri" adlı makalelerde bu konular detaylı olarak irdelenmektedir. Öğretim programlarındaki eksikliklerin uzun vadede giderileceği muhakkaktır. Önemli olan fazla gecikmeden, şu anda ilköğretimde öğrenim gören öğrencilerin kaliteli bir eğitim almasını sağlamaktır. Gecikmiş düzeltmeler her eksikliği telafi edemez. Söz konusu, toplumun geleceği olan milyonlarca öğrencidir.

Cito Türkiye, yapıcı eleştirinin yanında çözüm önerisi üretmeye de önem vermektedir. Mevcut programlarla yapılabileceğin en iyisini yapmaya çalışmaktadır. Öğrenci İzleme Sistemi ile her alan ve alt alandaki üst düzey düşünme becerilerinin ne oranda kazanıldığını tespit edip sorunların teşhisini yaptıktan sonra öğrenciye, öğretmene, okula ve okul kanalıyla veliye yol göstermektedir. Bu bağlamda, programlardaki eksikliklere rağmen nasıl sonuç alıcı öğretim etkinliği yapılabilir konusu Cito Türkiye Seminer Günleri'nin gündemini oluşturmaktadır. Uzman Fulya Koyuncu ve Uzman Sevgi İpekçioğlu tarafından kaleme alınan "Fen ve Teknoloji Alanında Bilimsel Süreç Becerilerinin Geliştirilmesi" adlı makalede Seminer Günleri'nin bir kısmında tartışılan örneklere yer verilmektedir.

Sonuç olarak, PISA gibi diğer uluslararası araştırmaların ortaya çıkardığı bulgular, Cito Türkiye Öğrenci İzleme Sistemi (ÖİS) kapsamında yapılan çalışma sonuçlarından elde edilen bulgularla örtüşmektedir. ÖİS bulguları kamuoyu ile sürekli paylaşılmaktadır ve ÖİS üyesi okullarda akademik başarının arttığına işaret eden ciddi veriler mevcuttur. Kısaca, eğitimin kalitesini yükseltmek için yapılması gerekenler çok açık ve nettir. Gerekenlerin yapılması doğal olarak gelecek dönemdeki PISA araştırmalarına da yansacaktır. Yapılmazsa önemli hedefler "temenni" düzeyinde kalacaktır.

Cito Eğitim: Kuram ve Uygulama Yayın Kurulu

ÖMER AHMET KONAK
Editör

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde okudu. Daha sonra, Rotterdam (Hollanda) Yüksek Okulu'ndan Türkçe öğretmeni olarak mezun oldu. Yüksek lisans öğrenimini Tilburg Üniversitesi (Hollanda) Dilbilim Bölümü'nde tamamlayan Konak bir yıl boyunca Harvard Üniversitesi'nde (Center for Middle Eastern Studies) araştırmacı öğrenci olarak çalıştı. Hollanda'da bulunduğu süre içinde çoğunlukla İki Dillilik üzerine çalışmalar yapan Konak, bu ülkede yayınlanan Levende Talen (Yaşayan Diller) dergisinin yayın kurulunda üye ve Türkçe Öğretmenleri Derneği'nin başkanı olarak da görev yaptı. Test Geliştirme Uzmanı olarak girdiği Cito'da uzun yıllar değişik alanlarda ve ülkelerde çalışmalar yaptı. 2006 yılından itibaren Cito Türkiye Genel Müdürü olarak görev yapmaktadır.

PROF. DR. GİRAY BERBEROĞLU
Yayın Kurulu Başkanı

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kimya Eğitimi'nden lisans, aynı okulun Eğitim Fakültesi'nden Fen Eğitimi alanında yüksek lisans derecelerini aldı. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme programında doktorasını tamamladı. Doktora sonrası Amsterdam Üniversitesi ve Educational Testing Service'te kısa süreli çalışmalar yaptı. Fulbright bursiyeri olarak Massachusetts Üniversitesi'nde doktora sonrası araştırmalar yaptı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde Dekan Yardımcılığı ve Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi, Araştırma ve Geliştirme Birimi'nde danışmanlık görevlerinde de bulunan Berberoğlu, halen Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Cito Türkiye Bilim Kurulu Başkanlığı'nı yürüten Berberoğlu'nun araştırma konuları başarının ölçülmesi ve başarıyı etkileyen faktörler, madde yanlılığının belirlenmesi, kültürler arası ölçme sonuçlarının geçerliği ve yorumlanması üzerinde yoğunlaşmaktadır.

PROF. DR. PETEK AŞKAR
Yayın Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Petek Aşkar, eğitimini TED Ankara Koleji, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi'nde tamamlamıştır. ODTÜ'de Eğitim Bölümü, daha sonra ise Eğitim Bilimleri-Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda doçent ve profesör olarak çalışmıştır. Akademik çalışmalarını, Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi'nden sonra, İzmir Ekonomi Üniversitesi'nde sürdürmektedir. 2005-2010 yılları arasında ÖSYM Yürütme Kurulu üyesi olarak çalışmıştır. Dr. Aşkar'ın, ölçme ve değerlendirme, matematik eğitimi, bilgisayar destekli eğitim, bilgisayarların eğitimde yayılımı ve e-öğrenme konularında yurt dışı ve yurt içinde çok sayıda yayını bulunmaktadır. Öğretim görevinin yanı sıra, okullarda ve ulusal düzeyde eğitimde bilgi ve iletişim teknolojileri uygulamaları ile ilgili birçok projeye katılmıştır. Ayrıca Dr. Aşkar, Milli Eğitim Bakanlığı, ÖSYM, TÜBİTAK, IBM, vb. kurumlarda danışman ve araştırmacı olarak çalışmıştır.

DOÇ. DR. NÜKHET DEMİRTAŞLI
Yayın Kurulu Üyesi

Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü'ndeki lisans ve Psikometri bilim dalındaki yüksek lisans öğreniminin ardından, doktorasını Ankara Üniversitesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler/Ölçme ve Değerlendirme Bilim dalında tamamladı. TÜBA doktora sonrası araştırma bursu ile Minnesota Üniversitesi'nde (Amerika) ziyaretçi öğretim üyesi olarak incelemelerde bulundu. Halen Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde öğretim üyeliğini sürdüren Demirtaşlı, Ölçme ve Değerlendirme, psikometri konuları ile ilgili lisans ve lisansüstü dersler vermektedir. Ayrıca birçok eğitim bilim dergisinde hakemlik yapmaktadır. Demirtaşlı, Cito Türkiye Bilim Kurulu Üyesi, Eğitim Koordinatörü ve Sosyal Bilgiler alanı Grup Başkanıdır.

DOÇ. DR. KUTLAY YAĞMUR
Yayın Kurulu Üyesi

Lisans derecesini Orta Doğu Teknik Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği, yüksek lisans derecesini ise Macquarie Üniversitesi (Avustralya) Linguistik Bölümü'nden aldı ve burada araştırmacı olarak çalıştı. İkinci yüksek lisansını Eğitim Bilimleri alanında Charles Sturt Üniversitesi'nden (Avustralya) aldı. Doktorasını Nijmegen Üniversitesi Linguistik Bölümü'nde (Hollanda) tamamladı. Toplum dilbilim ve dilbilim alanında çok sayıda bilimsel yayını bulunan Dr. Yağmur, birçok konferans, workshop ve seminer çalışmasına da katılmıştır. Halen Tilburg Üniversitesi Çokdillilik ve Kültür Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta ve Cito Türkiye Bilim Kurulu Üyeliği ile Türkçe alanı Grup Başkanlığı görevlerini de yürütmektedir.

DR. ÇİĞDEM İŞ GÜZEL
Yayın Kurulu Üyesi

Lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Orta Öğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü, Matematik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda tamamladı, yüksek lisans ve doktora eğitimi süresince aynı bölümde araştırma görevlisi olarak görev yaptı. TÜBİTAK doktora sonrası araştırma bursu ile Columbia Üniversitesi, Teachers College, Mathematics Education Bölümü'nde (Amerika) doktora sonrası çalışmalarını yürüttü. Cito Arnhem'de psikometri alanında kısa süreli çalışmalar yapan İş Güzel'in araştırma konuları matematik başarısının ölçülmesi ve başarıyı etkileyen faktörlerin kültürler arası karşılaştırılması üzerine yoğunlaşmaktadır. Cito Türkiye Bilim Kurulu üyesi olan İş Güzel, Matematik Alanı Grup Başkanlığı yanı sıra Analizler ve Raporlar Koordinatörlüğü görevlerini yürütmekte olup Cito Türkiye Eğitim: Kuram ve Uygulama Dergisi Yayın Kurulu üyesidir.

DR. SERKAN ARIKAN
Yayın Kurulu Üyesi

Boğaziçi Üniversitesi Matematik Öğretmenliği Bölümü'nden lisans, Ohio Devlet Üniversitesi'nden (Amerika) "Eğitimde Kantitatif Araştırma, Ölçme ve Değerlendirme" alanında yüksek lisans derecesi aldı. ODTÜ Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi bölümünde doktorasını tamamladı. Özel bir lisede matematik öğretmeni olarak ve ÖSYM'de Test Araştırmacısı olarak çalıştı. Cito Arnhem'de psikometri alanında kısa süreli çalışmalar yaptı. Cito Türkiye Bilim Kurulu üyesi olan Ankan; Fen ve Teknoloji Alanı Grup Başkanlığı yanı sıra Psikometri çalışmalarını ve ÖİS uygulamaları koordinatörlüğünü yürütmektedir.

UZM. ÇİĞDEM ÖZGEN TUNCER
Yayın Kurulu Üyesi

Marmara Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü'nden lisans, Ankara Üniversitesi Program Geliştirme Bölümü'nden yüksek lisans derecesi aldı. Sınıf öğretmenliğinin yanı sıra bilgisayar öğretmeni olarak da görev yaptı. Halen Cito Türkiye Kapsam Koordinatörlüğü ve Cito Türkiye Bilim Kurulu üyeliği görevlerini yürütmektedir.

UZM. NEDİM TOKER
Yayın Kurulu Üyesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü'nden lisans; ODTÜ Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi, Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı'ndan yüksek lisans derecesi aldı. Halen ODTÜ Eğitim Bilimleri Bölümü'nde Ölçme ve Değerlendirme alanında doktora tezini yazmaktadır. ODTÜ'de araştırma görevlisi olarak çalıştı; Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Ölçme ve Değerlendirme, Eğitimde Bilgisayar Kullanımı derslerini verdi, ayrıca pek çok araştırma projesinde yer aldı. ODTÜ'de kullanılmakta olan "Öğretimin Öğrencilerce Değerlendirilmesi Sistemi"nin analizi ve yeniden tasarlanması projesinde aktif rol aldı. Ankara'da özel bir ilköğretim okulunda önce ölçme ve değerlendirme uzmanı, daha sonra da müdür yardımcısı olarak çalıştı. Cito Türkiye'de Eğitim Koordinatörü olarak görev yapan Toker, aynı zamanda Cito Türkiye Bilim Kurulu üyesidir.

DR. MÜFİDE ÇALIŞKAN
Yayın Kurulu Üyesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilimleri Eğitimi, Kimya-Fizik Bölümü'ndeki lisans ve Ölçme ve Değerlendirme Bölümü'ndeki yüksek lisans eğitimlerinin ardından Orta Öğretim Fen ve Matematik Eğitimi alanında doktorasını tamamladı. Uzun yıllar çeşitli liselerde Kimya ve Fizik öğretmeni olarak çalıştı. Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nda (EARGED) Madde Yazarı, Öğrenci Başarılarını Belirleme Sınavı (ÖBBS) Proje Koordinatörü, PISA Ulusal Proje Koordinatörü, Şube Müdürü olarak görev yaptı. Aynı kurumdan Temmuz 2010'da emekli oldu. Ölçme ve değerlendirme teknikleri, madde yazım teknikleri, ulusal ve uluslararası durum tespit çalışmaları sonuçları gibi konularda çeşitli seminerler ve eğitimler verdi. Müfide Çalışkan, Cito Türkiye Bilim Kurulu üyesidir.